Finlands EU-ordförandeskap 1.7–31.12.2006

eu2006.fi

Prioriteterna inom sysselsättnings-, social- och hälsopolitiken

Social- och hälsovårdsministeriets broschyrer
2006:9swe
ISSN 1236-2123
ISBN 952-00-2064-0 (PDF)
Helsingfors, Finland 2006

Foto ©Kari Rissa

INNEHÅLL

PRIORITETERNA INOM SYSSELSÄTTNINGS-, SOCIAL- OCH HÄLSOPOLITIKEN

Förord 4
Sysselsättnings- och socialpolitik..... 6
Jämställdhet 18
Hälsopolitik 22
Händelsekalender 30
Kontaktinformation..... 34

FÖRORD

Europeiska unionens största utmaning är att stärka unionens konkurrenskraft. Finland anser att stark konkurrenskraft och god social trygghet inte utesluter varandra. Tvärtom visar Finlands och de övriga nordiska ländernas exempel att ett starkt välfärdssamhälle är en faktor som stärker konkurrenskraften. Globalisering bör också ses som en faktor som stöder välståndet och produktiviteten. Den för även med sig utmaningar vars verkningar kan reduceras genom att investera i en hållbar utveckling. Det är viktigt att fästa tillräcklig uppmärksamhet vid att styra de förändringar som orsakas av globaliseringen.

Europeiska unionens medlemsstater står inför liknande problem. För att aktivt kunna svara på förändringar som orsakas av globaliseringen, den teknologiska utvecklingen och befolkningens åldrande krävs att sysselsättnings-, social- och hälsopolitiken utvecklas till en helhet som stöder samhällsförändringen. Åtgärder inom enskilda sektorer eller medlemsstater är inte tillräckliga. För att styra förändringen krävs samarbete mellan regeringar, arbetsmarknadsorganisationer och den tredje sektorn.

En höjning av medellivslängden är en betydande prestation i de europeiska samhällena. Förändringarna som den har medfört kräver i alla fall att medlemsstaterna vidtar åtgärder som sträcker sig från sociala reformer och jämställdhetspolitik till invandrarfrågor.

Vi är övertygade om att en täckande social trygghet, ett omfattande hälsofrämjande och hälsoskydd, utveckling av arbetslivet och sörjande för de mindre bemedlade är en resurs med tanke på unionens framtid.

Vi tillönskar alla våra kolleger inom sysselsättnings-, social- och hälsopolitiken ett framgångsrikt samarbete under vårt EU-ordförandeskap. Endast tillsammans kan vi uppnå goda resultat för en bättre framtid för hela Europeiska unionen.

Tarja Filatov
arbetsminister

Tuula Haatainen
social- och hälsovårdsminister

Liisa Hyssälä
omsorgsminister

SYSSELSÄTTNINGS- OCH SOCIALPOLITIK

GLOBALISERINGEN OCH DEN FÖRÄNDRADE BEFOLKNINGSSTRUKTUREN

Ett centralt tema för Finlands EU-ordförandeskap är Europas framgång i den globala konkurrensen. I ärenden som gäller sysselsättning, socialpolitik och hälsa är huvudtemat att svara på utmaningar inom globaliseringen och den ändrade befolkningsstrukturen. Temat behandlas även vid det informella mötet för arbets-, social- och hälsoministrarna, som hålls i Helsingfors den 6–8 juli 2006. Finland kallar undantagsvis ministrar från de tre sektorerna till ett informellt möte för att diskutera den gemensamma frågan. Alla tre sektorer granskas så att jämställdhetsperspektivet är integrerat i diskussionerna.

Kommissionens meddelande om utmaningar förorsakade av demografiska förändringar förväntas utkomma under Finlands ordförandeskap. Ordföranden vill främja följande viktiga redskap för politiken, så att man kan svara på utmaningarna som globaliseringen och befolkningsstrukturens förändring medför:

» *Utveckling av arbetslivet höjer arbetets produktivitet*

Europas välstånd kräver en hållbar och snabb ekonomisk tillväxt. Detta å sin sida kräver att sysselsättningsnivån höjs. Då Europas befolkning åldras måste uppmärksamhet fästas i allt högre grad också vid arbetets produktivitet.

Arbetets produktivitet kan förbättras genom att satsa på arbetslivets kvalitet. Arbetets kvalitet höjs då arbetstagarna ges en möjlighet att påverka innehållet i sitt arbete. Man kan också främja arbetets kvalitet genom att utveckla arbetssätten och organisationen av arbetet på arbetsplatsnivå. Målet är att förbättra trivseln i arbetet och arbetstagarnas engagemang i sitt arbete. Utvecklingsåtgärderna stöder sysselsättningen och uppmuntrar arbetstagarna till att stanna längre kvar i arbetslivet. Målet kan uppnås genom samarbete mellan gemenskapen, medlemsstaterna och arbetsmarknadsparterna.

Det är också viktigt att informationen om goda utvecklingsåtgärder och god praxis görs tillgänglig för så många arbetsplatser som möjligt.

» *Karriären förlängs genom att göra arbetet mera attraktivt*

Europeiska unionens medlemsstater har under de senaste tio åren i stor omfattning förnyat sin lagstiftning som gäller sociala inkomstöverföringar och servicesystem. Målet har varit att förlänga arbetskarriären och senarelägga pensioneringen. Samtidigt har man strävat efter att säkerställa samma möjligheter och rättigheter i arbetslivet för både män och kvinnor.

Drivfjädrar, som är inriktade på individer och organisationer och inkluderade i intjänandet av pensionsskydd och annan social trygghet, utgör centrala medel för att senarelägga pensioneringen. Vid sidan om de ekonomiska drivfjädrarna är det viktigt att upprätthålla och förbättra personalens arbets- och funktionsförmåga samt främja ett aktivt åldrande.

Foto ©Jukka Säkkinen

» *Bättre möjligheter att förena arbete och familjeansvar*

Att bilda familj är en viktig vändpunkt i livet. Den hänför sig till relationen mellan individen och arbetsmarknaden på två sätt: tidpunkten för bildandet av familj beror på individens anställningsförhållande, men å andra sidan bestämmer den hur individen är bunden till arbetsmarknaden. Man skall alltså sträva efter att erbjuda framför allt en möjlighet att bilda familj, men också att erbjuda en så gynnsam miljö som möjligt genom att samarbeta och utbyta erfarenheter mellan medlemsstaterna.

Vidare måste man skapa fungerande och individuella omsorgstjänster, så att det är möjligt att stanna kvar i arbetslivet. Möjligheterna att förena arbete och familjeansvar måste stödas i större utsträckning med hjälp av olika deltids- och alterneringslösningar. Med liknande åtgärder är det möjligt att sporra arbetstagarna att ta hand om sina åldrande anhöriga. Man bör också främja mannens roll då det gäller att ta ansvar för familjens vardag som jämbördig partner.

SYSSELSÄTTNINGSPOLITIK

Finlands mål är att under sitt EU-ordförandeskap väcka diskussion om arbetets produktivitet och kvalitet i enlighet med Europarådets beslut från i våras. Samtidigt för Finland vidare diskussionen som inleddes under Österrikes EU-ordförandeskap om balansen mellan arbetslivets flexibilitet och tryggheten i arbetslivet. Ordförandelandet betonar förbättringen av arbetslivets kvalitet som ett medel för att höja sysselsättningsnivån, trygga tillgången på arbetskraft, främja företagens anpassningsförmåga och förbättra produktiviteten. Målet är att diskutera de medel som kan användas för att förbättra arbetets produktivitet på olika typer av arbetsplatser samt att utbyta erfarenheter om åtgärder som medlemsstaterna och arbetsmarknadsorganisationerna har genomfört eller planerat.

Den internationella ekonomiska konkurrensen och befolkningens åldrande betonar betydelsen av en aktiv arbetskraftspolitik. Det blir allt viktigare att främja arbetskraftens rörlighet från arbetsplatser med låg produktivitet till nya arbetsuppgifter med högre produktivitet.

Arbetets produktivitet och kvalitet behandlas vid det informella mötet för arbets-, social- och hälsoministrarna i Helsingfors den 6–8 juli 2006 och vid det gemensamma mötet mellan arbetsmarknadsparterna och ordförandeländerna i EU:s trojka (Finland, Tyskland och Portugal) den 6 juni. Bland annat granskas god organisation av arbetet och motivering av arbetstagarna, betydelsen av sociala innovationer på arbetsplatserna vid ibruktagandet av ny teknologi, utvecklingen av arbetskraftens kunnande och betydelsen av en aktiv arbetskraftspolitik i egenskap av faktorer som främjar arbetets produktivitet, sysselsättningen och konkurrenskraften.

Samma teman behandlas också vid sysselsättningskommitténs (Emco) inofficiella möte samt vid konferensen ”Mot bättre produktivitet och bättre arbetsplatser” i Esbo den 16–17 oktober. Under konferensen diskuteras

hur produktiviteten och arbetets kvalitet kan förbättras med hjälp av växelverkan mellan olika politiksektorer. Vid mötet diskuteras också sysselsättningen av grupper som är underrepresenterade på arbetsmarknaden och arbetsplatser med låg produktivitet. Trots att höjningen av produktiviteten på lång sikt skapar nya arbetsplatser, orsakar ökningen av produktivitetskraven på kort sikt också arbetslöshet för arbetstagare som inte kan placeras på arbetsplatser med högre produktivitet. Därför är det viktigt att fästa speciell uppmärksamhet vid denna grupp. Under konferensen granskas dessutom skillnaderna och likheterna mellan samt effektiviteten hos EU:s, OECD:s och ILO:s sysselsättningsstrategier.

Foto © Kari Rissa

Medlemsstaterna lämnar i oktober 2006 till Europeiska kommissionen sina nationella reformprogram, vilka hänför sig till verkställandet av Lissabonstrategin, som fokuserar på förbättringen av konkurrenskraften och sysselsättningen inom Europeiska unionen. Under hösten granskar och diskuterar medlemsstaterna sina reformprogram i den s.k. Cambridge Review-processen. Kommissionen godkänner sin årliga framstegsrapport före slutet av december.

GLOBALISERINGSFONDEN

Finlands mål är att få till stånd ett beslut som är jämlikt för alla medlemsstater i fråga om inrättandet av den europeiska globaliseringsfonden, så att fonden kan vara tillgänglig i början av år 2007. Avsikten med fonden är att stöda ny sysselsättning av arbetstagare som har förlorat sitt arbete på grund av globaliseringen.

MÄNNISKOVÄRDIGT ARBETE

Människovärdiga arbetsförhållanden skapar förutsättningar för att öka arbetets produktivitet och för innovationer också i utvecklingsländer. EU:s medlemsstater och arbetsmarknadsorganisationer kan i samband med EU, Internationella arbetsorganisationen (ILO) och annat internationellt samarbete stöda människovärdiga arbetsförhållanden, arbetets produktivitet och främjandet av innovationer i länder med låg produktivitet. Finlands mål är att väcka diskussion om EU:s möjligheter att främja människovärdigt arbete globalt på basis av kommissionens meddelande om ärendet.

Den allt snabbare förändringen av den internationella arbetsfördelningen har visat sig vara svår att styra. Möjligheterna att flytta produktionen från ett land till ett annat har underlättats. Produktionskostnaderna har också sjunkit. Nyttan av den nya flexibiliteten fördelar sig i alla fall ojämnt. Största delen av utvecklingsländerna och allt flera utvecklade industriländer har inte kunnat anpassa sitt kunnande och sin produktion så att sysselsättningspotentialen som det globala marknadsområdet erbjuder kan utnyttjas. För EU:s del är det framför allt fråga om hur konkurrenskraften som baserar sig på kunnande och innovationer kan bibehållas i den nya situationen, samtidigt som man upprätthåller arbetslivets kvalitet.

Den positiva växelverkan mellan människovärdigt arbete och arbetets produktivitet betonas i Internationella arbetsorganisationens sysselsättningsrapport 2004–2005 samt i EU-kommissionens meddelande om människovärdigt arbete. Människovärdigt arbete tas

också upp i en rapport av världskommissionen ledd av republiken Finlands president Tarja Halonen. Rapporten diskuterar globaliseringens sociala dimension och hanteringen av globaliseringen.

ARBETSRÄTT

Ett centralt mål för Finland i regleringen av arbetslivet är revideringen av arbetstidsdirektivet. Som en del av en helhetslösning borde man godkänna en reglering som tryggar tillgången på läkare i medlemsstaterna.

Kommissionen lägger under Finlands EU-ordförandeskap fram en grönbok om arbetsrättens framtid. I dokumentet behandlas bland annat nya former av arbete samt flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden. Finlands mål är att erbjuda medlemsstaterna och arbetsmarknadsorganisationer på europeisk nivå en möjlighet att utbyta åsikter om temat.

Diskussionen om övervakningen av anställningsvillkor för utstationerade arbetstagare fortsätter också under Finlands EU-ordförandeskap. Kommissionen gav i april i år tillämpningsanvisningar för direktivet som gäller utstationerade arbetstagare.

Finland är redo att inleda en diskussion om kommissionens eventuella nya behandlingsrunda för förslaget till direktiv om inhyrd arbetskraft för att förbättra den inhyrda arbetskraftens ställning i Europa. Målet är att den inhyrda arbetskraften skall ha ett så enhetligt skydd som möjligt i alla medlemsstater.

Foto © Kari Rissa

ARBETARSKYDD OCH ARBETSHÄLSA

Ett förslag till direktiv om förbättringar och förenkling av förfaringssätten inom aktuella direktiv om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen kommer sannolikt att diskuteras under Finlands ordförandeskap. Enligt kommissionens utkast till förslag skall medlemsstaterna vart femte år rapportera till kommissionen om verkställandet av ramdirektivet om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och de särskilda direktiv som har utfärdats utifrån detta. Finland vill främja förenklingen av arbetarskyddslagstiftningen och har som mål att förslaget till direktiv snabbt skall behandlas och godkännas.

Kommissionens meddelande om gemenskapens nya strategi för arbetarskydd och arbetshygien för 2007-2012 publiceras under ordförandeskapet. Finland kommer att aktivt ägna sig åt förberedelserna och genomförandet av denna strategi.

Foto © Susanna Mäki

SOCIALT SKYDD OCH SOCIAL TRYGGHET

EU:s medlemsstater godkände i mars 2006 en uppstramad verksamhetsmodell baserad på den öppna samordningsmetoden för samarbetet inom området för socialt skydd och kohesion. Medlemsstaterna lämnar till kommissionen före mitten av september en gemensam rapport om fattigdom och social utslagning, pensioner samt hälsovårdstjänster och långtidsvård för perioden 2006–2008. Uppmärksamhet bör fästas vid genomförandet av målen i Lissabonstrategin samt vid utvecklingen av effektivare arbetssätt på nationell nivå.

Sysselsättnings-, ekonomi- och socialpolitiska frågor måste beaktas på ett balanserat sätt i den nationella beredningen av Lissabonstrategin. Den ekonomiska tillväxten och den offentliga ekonomin måste ha en stabil grund för att vi skall kunna främja den sociala kohesionen. Samtidigt måste man identifiera det faktum att den sociala kohesionen stöder den ekonomiska tillväxten. Främjandet av den sociala delaktigheten måste också i framtiden vara en av Lissabonstrategins hörnstenar.

Under Finlands EU-ordförandeskap, den 9-10 november, arrangeras en expertkonferens kring temat ”Utvecklingen av Europas socialpolitik och nationella modeller”. Under konferensen granskar man det europeiska samarbetets möjligheter och särskilda villkor inom socialpolitiken samt skisserar en plan för balans mellan nationella modeller.

Kommissionen har utlyst år 2006 till ett särskilt temaår för arbetskraftens rörlighet. Under Finlands EU-ordförandeskap främjas detta aktuella tema bland annat genom att legislativa hinder för den fria rörligheten avlägsnas. Bland annat behandlas samordningen av de sociala trygghetssystemen samt tilläggspensionernas överförbarhet.

Förordning nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ersätter den nuvarande samordningsförordningen

1408/71. Kommissionen gav ett förslag till en genomförandeförordning den 31 januari 2006. Under Österrikes EU-ordförandeskap behandlades avdelningarna I och II (allmänna bestämmelser och fastställande av tillämplig lagstiftning). Under Finlands EU-ordförandeskap fortsätter behandlingen av avdelning III (särskilda bestämmelser om olika förmånskategorier) och man strävar efter att också behandla avdelning IV (pensioner). Ett förslag till bilaga XI till förordning 883/2004 innehåller särskilda bestämmelser om tillämpningen av medlemsstaternas lagstiftning. Finland har för avsikt att fortsätta behandlingen av förslaget parallellt med genomförandeförordningen. Finlands mål är att uppnå en partiell allmän riktlinje i rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor.

Kommissionens förslag till direktiv om att förbättra överföringen av tilläggspensionsrättigheterna gäller bevarandet av tilläggspensionerna efter att ett anställningsförhållande har avslutats. Målet är att främja personernas rörlighet genom att avlägsna hinder som kan ingå i de nuvarande tilläggspensionssystemen. Under Österrikes EU-ordförandeskap har man i ordförandens framstegsrapporter kartlagt de frågor som ännu är öppna. Med tanke på det fortsatta arbetet är det viktigt att hitta en balans mellan arbetstagarens rättigheter och tryggandet av tilläggspensionssystemens verksamhet. Finland har för avsikt att hitta förslag till de frågor som fortfarande är öppna. Målet är att föra en politisk diskussion i frågan och eventuellt till och med uppnå politiskt samförstånd i rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor.

Ett särskilt program för bekämpning av våld (Daphne) har utarbetats inom ramen för förslaget att etablera ett allmänt program om 'Grundläggande rättigheter och rättvisa' för perioden 2007-2013. Detta förslag till program mot våld kommer att behandlas under det finländska ordförandeskapet som en social fråga och målet är att slutföra behandlingen.

SOCIAL DELAKTIGHET

Avsikten med EU:s åtgärdsprogram mot social utslagning har varit att stöda samarbetet mellan medlemsstaterna för att förstå fattigdom och social utslagning samt arrangera ömsesidigt utbyte av information och experter. Inbördes utvärderingar, forskning och seminarier har arrangerats och olika utvecklingsprojekt har stötts inom ramen för den öppna samordningsmetoden. Både nationella och europeiska organisationer samt deras nätverk har med en betydande insats medverkat till att genomföra programmet.

De årliga rundabordskonferenserna som har arrangerats i samarbete mellan ordförandelandet och kommissionen har utgjort en betydande del av åtgärdsprogrammet. Under Finlands EU-ordförandeskap, den 16-17 oktober 2006 arrangeras i Tammerfors den femte europeiska rundabordskonferensen mot fattigdom och utslagning, som också är den sista under pågående programperiod. Blickarna riktas redan mot det kommande Progress-programmet, samtidigt som det finns anledning att utvärdera resultaten för den gångna perioden.

SOCIALTJÄNSTERNAS FRAMTID

Diskussionen om socialtjänsterna har varit livlig under de olika skedena av tjänstedirektivets behandling. Kommissionen gav i slutet av april ett meddelande om allmännyttiga socialtjänster, där man strävar efter att definiera socialtjänsterna samt de ekonomiska och icke-ekonomiska tjänsterna och identifiera kriterier för utvärdering av allmännyttiga tjänster.

Kommissionen kommer inte att lägga fram några lagstiftningsförslag för medlemsstaterna, den kommer i stället att erbjuda dem ett ramverk som definierar verksamhet av allmänt intresse och finansiell verksamhet utifrån unionens mål och rättspraxis. Ramverket kommer att förbli delvis öppet och kommer

att definieras ytterligare under diskussioner mellan kommissionen och olika aktörer, klienter och medlemsstater.

Finland anser det nödvändigt att precisera de mål som ställts upp för diskussionerna om allmännyttiga socialtjänster inom Europeiska unionen. Det är viktigt att klarlägga relationerna mellan den nationella beslutanderätten och den gemenskapsrätt som hänför sig till social- och hälsovårdstjänsterna, i synnerhet vid tillämpning av EG:s bestämmelser för den inre marknaden och konkurrenslagstiftningen. Innan man beslutar om eventuella ytterligare åtgärder måste begreppsapparaten för socialtjänsterna klargöras och de olika initiativens inbördes relationer redas ut.

Foto © Tea Reijomaa

JÄMSTÄLLDHET

KVINNOR OCH MAKT

En väsentlig del av genomförandet av Lissabonstrategin går ut på att höja sysselsättningsnivån bland kvinnor och förbättra Europas konkurrenskraft. Kvinnorna är underrepresenterade på arbetsmarknaden i flera europeiska länder och är ofta deltidsanställda. Befolkningens åldrande ökar också på trycket att i större utsträckning få kvinnorna att delta i arbetslivet. För att dessa mål skall uppnås är det nödvändigt att kvinnor deltar också i beslutsfattandet, både inom politiken och i näringslivet.

EU-ordförandeskapet infaller under samma år som Finland firar 100-årsjubileet för allmän rösträtt och valbarhet. Finland vill förgylla detta sammanträffande genom att arrangera ett informellt möte för EU:s jämställdhetsministrar kring temat ”Kvinnor och makt”. Mötet hålls den 6–7 oktober i Helsingfors. Ordförandelandets mål är att producera nytt innehåll i diskussionen inom Europeiska unionen om kvinnornas medverkan i det politiska och ekonomiska beslutsfattandet. Under diskussionerna lyfter man fram exempel på nationella åtgärder. Sådana är exempelvis kvotsystemen, med hjälp av vilka man främjar jämlik medverkan för kvinnor och män i det politiska beslutsfattandet, eller utmaningarna och åtgärderna för kvinnornas medverkan i det ekonomiska beslutsfattandet, som tas upp i regeringsprogrammen.

MÄN OCH JÄMSTÄLLDHET

Relationen mellan män och jämställdhet är ett nytt tema i jämställdhetspolitiken. Betydelsen av detta tema har ökat under 2000-talet. Ofta förstås relationen mellan män och jämställdhet närmast genom samordningen av arbete och familjeliv. Under Finlands EU-ordförandeskap närmar man sig temat ur ett bredare perspektiv. Uppmärksamheten fokuseras i huvudsak på politiken: på vad som har gjorts och vad som bör göras i fråga om jämställdhet i relation till männen. Alla jämställdhetspolitiska frågor kan utvärderas ur perspektivet hur de hänför sig till män. Avsikten är att med huvudtemat som grund diskutera möjligheterna att förena arbete och familjeansvar, hälsa, våld och segregation i utbildningen.

Finland arrangerar den 5–6 oktober 2006 en expertkonferens kring temat ”Män och jämställdhet”. Målet är att utöka och utvidga den jämställdhetspolitiska diskussionen i de olika medlemsstaterna och på EU-nivå

Foto © Jukka Säkkinen

så att den i allt högre grad också inkluderar männen. Då man fäster uppmärksamhet vid männens verksamhet och inställning kan man samtidigt förbättra kvinnornas ställning. Man borde också fästa mer uppmärksamhet vid problem som särskilt gäller män.

På EU-nivå har inga allmänna riktlinjer dragits upp för temat. Ordförandelandets mål är att framställa rådets konklusioner utgående från konferensens resultat.

EUROPEISKA JÄMSTÄLLDHETSINSTITUTET

Jämställdhetsarbetet kräver ett omfattande kunskapsunderlag och utbyte av information mellan olika aktörer. Europeiska jämställdhetsinstitutet, som man för närvarande håller på att grunda, har i uppgift att stöda EU:s organ, speciellt kommissionen och medlemsstaterna, för att främja jämställdheten mellan könen inom branscher som hör till gemenskapens befogenheter. Grundandet av institutet stöder EU-organens arbete för att främja jämställdheten mellan könen och stöda effektiveringen av arbetet också på nationell nivå.

Enligt planerna skall institutet inleda sin verksamhet i början av 2007. Finlands mål är att hålla den uppgjorda tidtabellen.

UPPFÖLJNING AV PEKING-KONFERENSENS HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen för att förbättra kvinnornas ställning som gjordes upp i Peking följs upp på EU-nivå med hjälp av årligen valda jämställdhetsindikatorer. Finland utarbetar under hösten 2006 indikatorer för temat jämställdhet och institutionella mekanismer.

Målet är att få till stånd jämförbara indikatorer som producerar mervärde och på detta sätt främja jämställdhetspolitiken och utvecklingen av dess utvärdering. Ordförandelandets mål är att framställa rådets konklusioner i ärendet.

Foto © Kari Rissa

HÄLSOPOLITIK

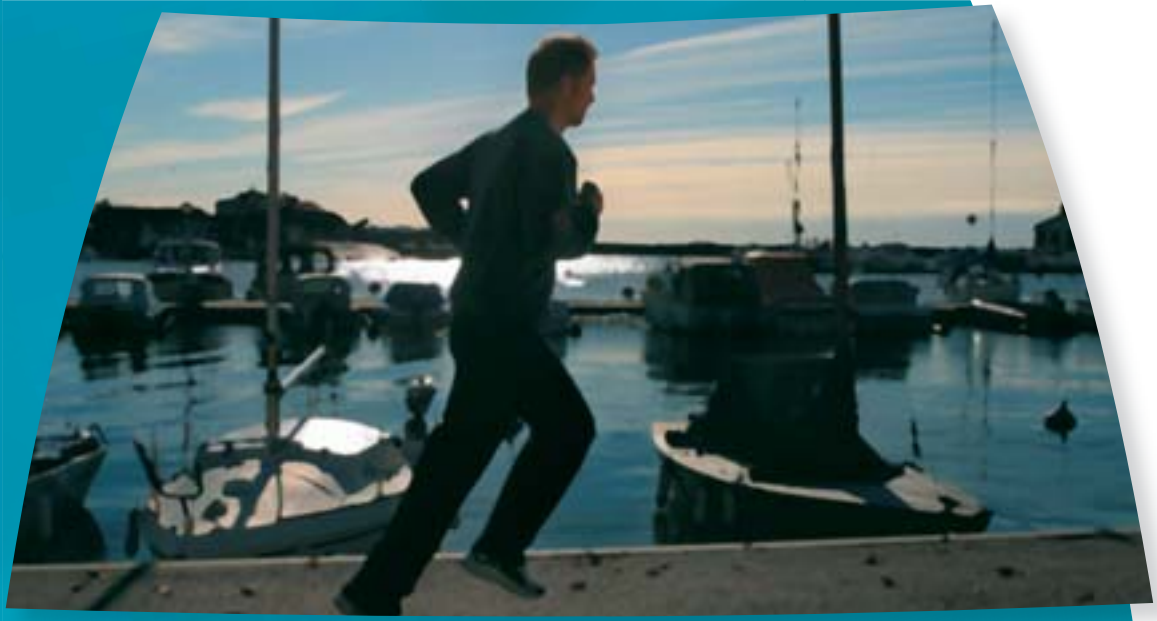

Gemensamma nämnare för hälsopolitiken under Finlands EU-ordförandeskap är en horisontell behandling av ärenden och ett sektoröverskridande samarbete. Detta perspektiv har gett resultat i Finlands nationella hälsopolitik. EU har ett klart mandat att främja hälsa och beakta hälsoverkningar också utanför hälsosektorn enligt artikel 152 i grundfördraget. Inom ramen för främjandet av hälsan är det viktigt att olika EU-institutioner samarbetar på ett effektivt sätt.

Hälsa har ett värde i sig, men är också en viktig motor för den ekonomiska tillväxten. Det är dags att ministrar med ansvar för hälsofrågor tar del i den diskussion som förs i Europa om de utmaningar som globalisering och förändringen i befolkningsstrukturen medför. Främjande av hälsa bidrar till att både arbetsförmågan och kvaliteten i arbetslivet förbättras, och båda är centrala faktorer när man strävar efter att förlänga tiden i arbetslivet. Arbetsmiljön har stor inverkan på såväl individens välbefinnande som på den fysiska och mentala hälsan.

HÄLSA I ALL POLITIK

Utvärderingen av hälsoverkningar och beaktandet av hälsosynpunkter i allt beslutsfattande inom unionen är en prioritet inom folkhälsan under Finlands EU-ordförandeskap. Hälsa i all politik är en viktigt approach, eftersom besluten som fattas inom olika sektorer inom politiken påverkar de faktorer som är avgörande för hälsan och därigenom för befolkningens hälsa. Riskfaktorer som gäller många folksjukdomar är till största delen desamma och detta framhäver vikten av att beakta hälsoaspekter i samband med politiska avgöranden. Med konsekvent sektoröverskridande verksamhet kan vi förbättra befolkningens hälsa på lång sikt, ofta utan ytterligare investeringar. Exempelvis kan beslut om alkohol påverka konsumtionen, vilket i sin tur påverkar hälsomässiga och sociala problem.

Under EU-ordförandeskapet arrangeras en konferens på hög nivå kring temat ”Hälsa i all politik” den 20–21 september 2006 i Kuopio. Utifrån resultaten av konferensen bereds ett förslag till konklusion för rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor.

FOLKHÄLSOPROGRAMMET OCH KONSUMENTSKYDDSPROGRAMMET

Utgångspunkten för unionens beslutsfattande inom folkhälsa och konsumentpolitik är att förbättra medborgarnas förmåga att fatta bättre beslut i frågor som gäller deras hälsa och beteende som konsument. EU-programmets mål inom dessa områden är att öka medborgarnas medvetande om sina hälso- och konsumentintressen samt att ta dessa intressen i beaktande vid beslutsfattande inom gemenskapen.

Enligt kommissionens förslag från 2005 skall folkhälso- och konsumentpolitiska programmen sammanslås. Europaparlamentet föreslog dock i sitt utlåtande att programmet delas i två separata helheter. Vidare genomförs programmet med en betydligt mindre finansiering än man tidigare hade planerat. Kommissionen har antagit det ändrade förslaget till folkhälsoprogram och konsumentskyddsprogram för perioden 2007–2013. För folkhälsoprogrammet föreslås tre huvudmål: förbättring av medborgarnas hälsoskydd, främjande av hälsan genom att främja ökad välfärd och solidaritet samt spridning av hälsokunskap. I förslaget har man strävat efter att betona faktorer med inflytandet på hälsan, hälsodeterminanter, i stället för en sjukdomsorienterad syn på folkhälsoproblemen. Utredningar och jämförelser som gäller hälsosystemen har kombinerats med övriga åtgärder, samtidigt som man har dragit in på det planerade ekonomiska stödet.

Finlands mål är att slutföra den första behandlingen av folkhälsoprogrammet och uppnå politiskt samförstånd i denna fråga i rådet.

Foto © Tea Reijomaa

FÖRHINDRANDE OCH FÖREBYGGANDE AV SMITTSAMMA SJUKDOMAR

Världshälsoförsamlingen antog år 2005 reviderade internationella hälsoregler, vilkas mål är att förhindra och övervaka internationella sjukdomsepidemier och skapa förutsättningar för att förebygga dessa. Regelsamlingen definierar WHO:s och medlemsstaternas roll i fråga om att observera och anmäla en hotsituation. Centralt i reformen är att skyldigheten att lämna uppgifter inte är begränsad till bestämda sjukdomar.

Informationsutbytet med anknytning till EU-ländernas pandemiberedskap fortsätter i samarbete med EU:s uppföljnings- och övervakningscentraler för smittsamma sjukdomar. En av de aktuella samarbetsfrågorna gäller möjligheterna att grunda ett gemensamt europeiska lager med antivirala läkemedel som är avsett som ett beredskapslager för att komplettera medlemsstaternas egna läkemedelslager om en epidemi eventuellt bryter ut. EU samarbetar intensivt med WHO i syfte att förebygga en pandemi.

Kampen mot hiv/aids forsätter med betydande stöd av EU såväl inom EU, i närområdena som globalt. Finland tar upp frågan bland annat på agendan för toppmötet för asiatiska och europeiska länder (ASEM6) samt i samband med det narkotikapolitiska samarbetsmötet för social-, hälso- och polissektorn kring temat ”Moving forward Together”, som arrangeras den 6–7 september 2006. I narkotikapolitiken är en speciell tyngdpunkt att effektivera samarbetet med EU:s östra grannländer.

LÄKEMEDEL OCH MEDICINTEKNISKA PRODUKTER

Under Finlands EU-ordförandeskap fortsätter man att behandla lagstiftningsinitiativ såsom förslaget till en förordning om läkemedel för avancerad terapi och reformen av direktivet om medicintekniska produkter.

Huvudtemat i förslaget till en förordning om läkemedel för avancerad terapi är att vävnadstekniska produkter inkluderas tillsammans med produkter för genterapi och somatisk cellterapi i försäljningstillståndsförfarandet. Rådets arbetsgrupp för läkemedel och medicintekniska produkter och rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor diskuterar frågan. Målet för Finlands EU-ordförandeskap är att uppnå politiskt samförstånd i rådet.

Avsikten med revideringen av direktivet om medicintekniska produkter är att förenkla bestämmelserna och förbättra produkternas säkerhet genom att höja kraven för marknadsinträde. Förslaget gör det nödvändigt att beakta förslagets begränsningar, speciellt med tanke på vävnadstekniska produkter. Målet för Finlands EU-ordförandeskap är att direktivet skall antas vid rådets första behandling.

Ett läkemedelsforum sammanträder under Finlands EU-ordförandeskap. Läkemedelsforumet strävar efter att definiera den strategiska riktningen för arbetet efter G10-arbetsgruppen för läkemedel och konkurrenskraft. Ministermötet som hålls i slutet av september diskuterar vidare åtgärder för G10-processen, investeringar i forskning och patientdata.

HÄLSOSAM LIVSSTIL
(rekommendationer angående tobak, alkohol, diet och fysisk aktivitet)

Främjande av en hälsosam diet och motion samt förhindrande och förebyggande av de negativa verkningarna av alkohol och tobak innehar en central ställning då EU:s medlemsstater strävar efter en hälsosammare livsstil. Under EU-ordförandeskapet vill Finland aktivt främja behandlingen av dessa frågor.

Genom att lägga fram en grönbok om främjandet av goda kostvanor och motion har kommissionen startat en öppen konsultationsprocess i syfte att precisera gemenskapens möjligheter att delta i främjandet av goda kostvanor och motion. Lämpliga vidare åtgärder diskuteras i rådet och kommissionen under innevarande år.

Kommissionen torde detta år också lämna ett meddelande om EU:s alkoholstrategi för att förebygga alkoholens negativa verkningar. Alkoholen är en fråga som har inflytande på hela samhällets välmåga i alla medlemsstater.

Partsmötet beslutar om verkställandet av WHO:s internationella ramavtal för förebyggande av rökning. Det första mötet arrangerades i Genève 2006. Mötet beslöt att bereda tilläggsprotokoll för att motarbeta den olagliga handeln med tobaksprodukter, förbjuda reklam och säljbefrämjande åtgärder över riksgränser samt utarbeta anvisningar för att skydda mot oavsiktligutsättning för tobaksrök. Man avtalade också om forskning i och mätning av tobaksprodukternas beståndsdelar och deras förbränningsprodukter. Nästa partsmöte hålls under första hälften av 2007. Under Finlands EU-ordförandeskap vill man främja genomförandet av uppställda mål. Beslut fattas om en utvidgning av förhandlingsmandatet utgående från kommissionens nya förslag.

PSYKISK HÄLSA

Under Finlands EU-ordförandeskap 1999 introducerades psykisk hälsa i gemenskapens folkhälsoagenda. Kommissionen lade fram en grönbok om psykisk hälsa i oktober 2005. I grönboken definieras åtgärder på EU-nivå för att främja befolkningens psykiska hälsa. Publiceringen av grönboken startade en öppen konsultationsprocess och som resultat av denna process kommer kommissionen att ge ett meddelande om psykisk hälsa under Finlands EU-ordförandeskap. Målet är att lämna en framstegsrapport till rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor.

Foto © Tea Reijomaa

HÄNDELSEKALENDER

(OBS! Händelsekalendern är preliminär och kan ändras)

Tid	Möte	Plats	Arrangör
» RÅDETS FORMELLA MÖTEN			
30.11–1.12.2006	Rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälsa och konsumentfrågor	Bryssel	SHM, AM
» INFORMELLA MINISTERMÖTEN			
6–8.7.2006	Informellt arbets-, social- och hälsoministermöte	Helsingfors	AM, SHM, EUP
6–7.10.2006	Informellt jämställdhetsministermöte	Helsingfors	SHM, EUP
» TOPPMÖTEN			
10–11.9.2006	ASEM6-toppmöte (Asia – Europe Meeting)	Helsingfors	SRK, UM
20.10.2006	Socialt trepartstoppmöte	Lahtis	SRK
20.10.2006	Informellt möte för statsöverhuvuden och regeringschefer	Lahtis	SRK
14–15.12.2006	Europarådet	Bryssel	SRK
» KONFERENSER			
6–7.9.2006	"Moving forward Together" – EU Conference on Partnerships between Stakeholders at Frontline level Responding to Drug Problems	Åbo	SHM, IM, EUP, STAKES, CKP, Europeiska kommissionen
20–21.9.2006	Expertkonferensen Hälsa i all politik (HiAP)	Kuopio	SHM, STAKES, KTL, AI, WHO, EUP, Europeiska kommissionen
5–6.10.2006	Expertkonferensen Män och jämställdhet	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
16–17.10.2006	Konferensen Mot bättre produktivitet och bättre arbetsplatser	Esbo	AM, Europeiska kommissionen
16–17.10.2006	Femte europeiska rundabordskonferensen mot fattigdom och utslagning	Tammerfors	SHM, STAKES, EAPN, STKL, Europeiska kommissionen
6–7.11.2006	Konferens om livslång vägledning	Jyväskylä	UVM, AM, Europeiska kommissionen
9–10.11.2006	Expertkonferensen Utvecklingen av Europas socialpolitik och nationella modeller	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen

Fortsätter »

Tid	Möte	Plats	Arrangör
16–17.11.2006	Europeiska socialfondens konferens	Saariselkä	AM, Europeiska kommissionen, Polens ESF-förvaltnings-myndighet
22 eller 23.11.2006	Konferens om ansvarsfullt företagande	Bryssel	HIM, AM, Europeiska kommissionen
» TEKNISKA OCH INSTITUTIONELLA MÖTEN			
6–7.7.2006	Möte för behöriga myndigheter för medicintekniska produkter (CA Meeting Medical Devices)	Tammerfors	Läkemedelsverket
4–5.9.2006	Veterinärmedicinska arbetsgruppernas möten (CVMP+CMD(v))	Helsingfors	Läkemedelsverket
6–7.9.2006	Möten för läkemedelsverkens chefer (HMA Meetings)	Helsingfors	Läkemedelsverket
13–15.9.2006	Internationell konferens Design for All	Rovaniemi	STAKES
14–15.9.2006	Research Benefits for Ageing Population: Dissemination Conference for European Research Results	Helsingfors	STAKES, Europeiska kommissionen
14–15.9.2006	Nanotechnologies – Safety for Success	Esbo	SHM, Technopolis Ventures Ltd.
22–23.9.2006	Möte för cheferna för tandvården (CECDO)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
25–26.9.2006	Jämställdhetsmöte på toppnivå	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
2–3.10.2006	The Future of Employment in Social Care in Europe	Helsingfors	IA, STAKES, European Foundation
4.10.2006	Förseminariet Men and Families	Helsingfors	Finska Befolknings-förbundet
10–11.10.2006	Möte för kommittén för medicinska produkter för humant bruk (CHMP+COMP+CMD(h))	Helsingfors	Läkemedelsverket
12–13.10.2006	Möte för chefer inom vårdarbete (CNO)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
12–13.10.2006	Möte för sjukvårdschefer (CMO)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
12–13.10.2006	MISSOC-möte (Mutual Information System on Social Protection)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
12–13.10.2006	European Seminar – Healthy Ageing	Helsingfors	Folkhälsans Förbund
17–18.10.2006	Informellt möte för sysselsättningskommittén (EMCO)	Esbo	AM

Fortsätter »

Tid	Möte	Plats	Arrangör
17–18.10.2006	Social Rights and Market Freedoms – Is better balance possible?	Tammerfors	STKL, Social Platform, EAPN
18–21.10.2006	WHO European Healthy Cities Network Meeting: Local Governments for Health and Equity	Åbo	STAKES, Åbo stad
23–24.10.2006	Möte för kommissionens yrkesinspektörskommitté (SLIC)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
25–26.10.2006	Möte för kommitté på hög nivå, Hälsa (HLCH)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
6–7.11.2006	MISEP-möte (Mutual Information System on Employment Policies)	Tavastehus	AM, Europeiska kommissionen
6–7.11.2006	Konferens om jämförbar EU-statistik över inkomster och levnadsförhållanden: frågor och utmaningar	Helsingfors	Statistikcentralen, Eurostat
8.11.2006	Möte för Kommittén för socialt skydd (SPC)	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
21.11.2006	Möte för den permanenta mellanstatliga gruppen L'Europe de l'Enfance	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
22–24.11.2006	Möte för behöriga kemikaliemyndigheter	Helsingfors	SHM, Europeiska kommissionen
23–24.11.2006	Möte, cheferna för EU-medlemsstaternas folkhälsoinstitut	Helsingfors	KTL
29–30.11.2006	Möten för läkemedelsverkens chefer (HMA Meetings)	Helsingfors	Läkemedelsverket
4–5.12.2006	Möte för generaldirektörerna för sysselsättning	Lahtis	AM, Europeiska kommissionen
4–5.12.2006	Conference on Pensioner Poverty	Helsingfors	STAKES, European Centre for Social Policy and Research, FPA, Pensionsskydds-centralen, Europeiska kommissionen
11 – 12.12.2006	Restorative Justice in the European Judicial Area – Current Practice and Future Strengthening of Networking	Helsingfors	Justitieministeriet, SHM, Rådgivande delegation i brottsmål

Fortsätter »

Tid	Möte	Plats	Arrangör
» Övriga evenemang som arrangeras mellan den 1 juli och 31 december samt en konferens som hålls den 29–30 juni 2006, innan Finlands EU-ordförandeskap inleds			
29–30.6.2006	Konferensen "Health in the World of Work"	Esbo	SHM, AI
3–5.7.2006	FN:s ekonomiska och sociala råd ECOSOC: "Creating an environment at the national and international levels conducive to generating full and productive employment and decent work for all, and its impact on sustainable development"	Genève	FN:s ECOSOC
3–5.9.2006	ASEM-arbetsministermöte	Potsdam	Tyskland
29.9.2006	Läkemedelsforum	Bryssel	Europeiska kommissionen
13–14.11.2006	EUROMED ministerkonferens om stärkandet av kvinnors rättigheter i samhället	Istanbul	UM, SHM
30.11.2006	The European Day of Patients' Rights	Bryssel	Active Citizenship Network (ACN)
4–5.12.2006	Konferensen "Decent work"	Bryssel	Europeiska kommissionen
11-12.12.2006	Avslutningskonferens för Europeiska året för arbetstagares rörlighet	Lille	Frankrike, Europeiska kommissionen
14.12.2006	Konferensen "CPD Förbättrad hälsovård"	Luxemburg	CPME

Förkortningar

AI = Arbetshälsoinstitutet
AM = Arbetsministeriet
EAPN = European Anti Poverty Network
EUP = Sekretariatet för EU-ordförandeskapet
FPA = Folkpensionsanstalten
HIM = Handels- och industriministeriet
IM = Inrikesministeriet
KTL = Folkhälsoinstitutet
SHM = Social och hälsovårdsministeriet
SRK = Statsrådets kansli
STAKES = Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovård
STKL = Centralförbundet för socialskydd och hälsa
UM = Utrikesministeriet
UVM = Undervisningsministeriet
WHO = World Health Organisation

Foto © Kalevi Koskela

KONTAKTINFORMATION

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
Finland

Pirjo Pietilä
EU-assistent (socialpolitik)
Tfn +358 9 160 74621
Fax +358 9 650 442
E-post: eu2006@stm.fi

Tuomas Leppo
EU-assistent (hälsa)
Tfn +358 9 160 74203
Fax +358 9 650 442
E-post: eu2006@stm.fi

Barbro Söderlund
informatör
Tfn +358 9 160 73124
Fax +358 9 160 74328
E-post: eu2006@stm.fi

ARBETSMINISTERIET

Anna Bruun
EU-assistent
Tfn + 358 10 60 48014
Fax +358 10 60 48013
E-post: eu2006@mol.fi

Mikko Myller
informatör
Tfn + 358 50 396 0074
Fax + 358 10 60 48059
E-post: mikko.myller@mol.fi

Alla arbetsrelaterade bilder i denna broschyr är resultatet av en tävling som arrangerades i samband med Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj Safe Start.

SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
Finland

Postadress: PB 33,
FI-00023 STATSRÅDET, FINLAND
Besöksadress: Sjötullsgatan 8, Helsingfors
Telefon: +358 9 160 01
Telefax: +358 9 160 74126 (registreringskontor),
E-post: eu2006@stm.fi
Personlig e-post: förnamn.efternamn@stm.fi
www.stm.fi

ARBETSMINISTERIET

Postadress: PB 34,
FI-00023 STATSRÅDET, FINLAND
Besöksadresser:
Södra Esplanaden 4, Mikaelsgatan 4,
Helsingfors
Telefon +358 10 60 4001
(inom Finland 010 60 4001)
Telefax +358 10 60 48990
inom Finland 010 60 48990)
E-post: eu2006@mol.fi
Personlig e-post:
förnamn.efternamn@mol.fi
www.mol.fi